

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії України і методики викладання історії**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Українці у визвольній боротьбі 1914-1923 рр.»

Освітня програма Історія та археологія
Спеціальність 032 «Історія та археологія»
Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

Затверджено на засіданні кафедри
історії України і методики викладання
історії

Протокол № 1 від «31» серпня 2022р.

м. Івано-Франківськ – 2022р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	«Українці у визвольній боротьбі 1914-1923 рр.»
Спеціальність	032 Історія та археологія
Галузь знань	03 «Гуманітарні науки»
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	Дисципліни вільного вибору студента
Курс / семестр	IV/VII
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

<p>Мета викладання дисципліни – засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок студентів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за галуззю знань 03 гуманітарні науки спеціальності 032 Історія та археологія з спецкурсу «Українці у визвольній боротьбі 1914-1923 рр.» через опанування і застосування ключових теоретико-методологічних засад і методів вивчення та інтерпретації історичного минулого України; формування інтегральних, загальних, фахових компетентностей, достатніх для ефективного розв'язування стандартних і нестандартних задач у роботі історика, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Цілі спецкурсу ознайомити студентів із політичною, соціально-економічною, освітньо-культурною, релігійною історією України періоду української революції 1914-1923 рр.; навчити використовувати в професійній і соціальній діяльності знання з історії України, порівнювати їх із всесвітньою історією; виробити в студентів навички самостійних оцінок і власних суджень щодо розглянутих історичних проблемах. Одним з головних завдань курсу є формування в молодого покоління суспільної свідомості, культури, моралі, самостійного творчого мислення, вироблення патріотичної орієнтації, прагнення до самореалізації.</p>
<p>Компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – усвідомлення патріотичних цінностей і необхідності збереження історичних надбань українського народу; – здатність бути гармонійно розвинутою особистістю, людиною, що має розуміння сучасних наукових підходів до боротьби українців у 1914-1923 рр.; – здатність вести роботу з патріотичного виховання молоді, національного усвідомлення, враховуючи історичний досвід подій 1914-1923 рр.; – здатність застосовувати методи самовиховання, орієнтовані на загальнолюдські цінності, міжетнічну толерантність; – ерудованість, креативність і комунікабельність. – здатність виокремлювати ключові питання в процесі визвольної боротьби українців 1914-1923 рр. ; – вміння здійснювати методологічно-теоретичний аналіз досліджуваної проблеми; – здатність розглядати суспільні явища в конкретно-історичних умовах певного часу, співвідносити об'єктивні й суб'єктивні ознаки нації, орієнтуватися в науковій періодизації української революції в досліджуваний період; – здатність відтворювати і правильно інтерпретувати багатогранні аспекти націотворчих процесів у ході визвольної боротьби українців 1914-1923 рр. на сучасній теоретичній і методологічній основі; – навички науково-дослідницької роботи.

3. Структура курсу (зразок)

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Українська революція 1914-1923рр.: джерела та історіографія проблеми	Знати і розуміти основні тенденції оцінки подій на основі джерела до вивчення української революції 1914-1923 рр. Аналізувати основні концепти радянської історіографії про події 1914-1923 рр. на українських землях. Вміти аналізувати визвольні змагання українців 1914-1923 рр. опираючись на напрацювання сучасної української історичної науки, діаспорна і зарубіжна історіографії.	Питання, тести, самостійна робота
2	Українське питання напередодні та в роки Першої світової війни. Перша світова війна і Україна 1914-1918 рр.	Перша світова війна та українські політичні сили. Україна в планах Австро-Угорщини і Німеччини в роки Першої світової війни. “Українське питання” у політиці держав Антанти в роки Першої світової війни Військові дії під час Першої світової війни. Галицько-Буковинське генерал-губернаторство	Питання, тести, самостійна робота
3	Українська Центральна Рада.	Лютнева революція в Російській імперії і крах самодержавства на території України. Формування, склад і структура УЦР. Українська революція (весни-літа 1917 р.). Збройний виступ самостійників. Боротьба за українську автономію вересень – жовтень 1917 р. III Універсал. Перша російсько-українська війна: причини, хід, наслідки. “Червоний” терор в Україні. Проголошення Української Народної Республіки. IV Універсалу, його зміст та наслідки. Конституція УНР. Причини падіння УЦР та її історичне значення.	Питання, тести, самостійна робота
4	Україна на міжнародній арені в добу Центральної Ради.	Українсько-російські відносини. Зв'язки з Антантою. УЦР й держави Четвірного Союзу. Брестський мир. Україна та слов'янські народи. Міжнародні відносини УНР після Брестського миру	Питання, тести, самостійна робота
5	Українська гетьманська держава 1918 р.	Квітневий 1918 р. переворот: передумови і рушійні сили. Структура та функціонування державних інституцій. Законотворча діяльність періоду гетьманату. Перетворення у культурно-освітній сфері. Соціально-економічна політика гетьмана П. Скоропадського та його урядів. Антитетманська опозиція і повстанський рух. Військова та зовнішня політика П. Скоропадського.	Питання, тести, самостійна робота
6	Українська Народна республіка в часи Директорії.	Відречення гетьмана від влади. Вступ військ Директорії до Києва. Структура та функціонування державних інституцій Директорії. Законотворча діяльність уряду УНР. Отаманщина. Єврейські погроми. Більшовицька агресія проти УНР. Конгрес трудового народу. Акт злуки Української Народної Республіки і Західноукраїнської Народної Республіки. Воєнно-політична обстановка в Україні влітку-восени 1919 р. Внутрішня і зовнішня політика УНР. Здобутки і прорахунки Директорії.	Питання, тести, самостійна робота
7	Західноукраїнська Народна Республіка	Листопадова 1918 р. національно-демократична революція. Проголошення Західно-Української Народної Республіки. Державотворча діяльність Західно-Української Народної Республіки. Суспільно-політичні й національно-	Питання, тести, самостійна робота

		культурні процеси. Іноземна воєнна інтервенція і національно-визвольна боротьба. Українсько-польські відносини в 1920 р. Ризький мирний договір. Зовнішньополітична діяльність українських урядів у еміграції. Зовнішньополітична діяльність еміграційного уряду ЗУНР	
8	Українці у військових формуваннях часів Першої світової війни та в період Українській революції 1914-1921 рр.	Легіон Українських Січових Стрільців - перша регулярна українська військова формація XX ст. Збройні Сили Центральної Ради. "Вільне козацтво". Армія Української Держави гетьмана Павла Скоропадського. Військове будівництво за часів Директорії УНР. Збройні сили ЗУНР. УГА.	Питання, тести, самостійна робота

Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Семінарське заняття	25
Самостійна робота	5
Індивідуальне завдання	20
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

4. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Семінарські з-тя							5		5		5		5		5			25
Самостійна р-та																5		5
Індивідуальні завдання													10	10				20
Залік																	50	50
Всього за тиж-нь							5		5		5		5	10	15	5	50	100

Поточний контроль з дисципліни відбувається шляхом перевірки засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять, написання контрольної роботи, підготовки індивідуальної роботи та контролю самостійної роботи.

Перевірка засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей (в тому числі у формі презентацій), коротких письмових / тестових робіт. За опрацювання тем, визначених для лекційних і семінарських занять студент може отримати максимально 25 балів. Відповідна форма активності студентів оцінюється за стобальною системою. У кінці семестру сума всіх оцінок ділиться на кількість оцінок, далі вона ділиться на 10 та множиться на 4.

Контроль засвоєння знань та навичок, що базуються на лекційному матеріалі, здійснюється шляхом написання студентами контрольної роботи (у розгорнутій та/або тестовій формі). За опрацювання тем, визначених для семінарських занять, студент може отримати максимально 50 балів.

Навики роботи із науковою літературою, вміння аналізувати знайдені матеріали, робити висновки та узагальнення студенти реалізують шляхом написання індивідуальних робіт. Індивідуальна робота оцінюється максимально у 20 балів.

Студентам також пропонується самостійне опрацювання наукових джерел, які є знаковими для відповідної дисципліни. Контроль засвоєння відповідних знань здійснюється у тестовій формі та максимально оцінюється у 5 балів.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до [Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»](#) (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) та [Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#) (Нова редакція) (введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

- «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

5. Ресурсне забезпечення

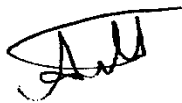
Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, комп'ютери та інше
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Національні відносини в Україні у XX столітті. Збірник документів і матеріалів. К., 1994. 2. Україна в XX столітті. 1900-2000: 36. док. і матеріалів. К., 2000. 3. Українська суспільно-політична думка в XX ст. Документи і матеріали. Мюнхен, 1983. Т.1. 4. Христюк П. Замітки і матеріали з історії української революції: В 4-х т. Т.3. Прага, 1921. 5. Мазепа І. Україна в огні і бурі революції 1917-1921. К., 2003. 6. Хрестоматія з історії України [Текст] /упоряд. та авт. коментарів Уривалкін О.М. К. : КНТ, 2007. 7. Павко А.І. Повчальний досвід вітчизняної історії: політичні партії і організації у громадському житті України модерної доби. К.: Плеяди, 2002. 552 с. 8. Західно-Українська Республіка 1918-1923 : історія / керівник автор. колективу й відповід. редактор Олександр Карпенко. Івано-Франківськ : Сіверсія, 2001. 628 с. 9. Верстюк В. Горобець Н., Толочко В. Україна і Росія в історичній ретроспективі: Нариси в 3 т. К.: Наукова думка, Т. 1: Українські проекти в Російській імперії. 2004. 504 с. 10. Красівський О. Галичина у першій чверті XX ст. Проблема польсько-українських стосунків. Львів: Українська академія управління при Президентів України, 2000. 416 с. 11. Політична історія України XX ст. : У 6 т. / редкол. І. Ф. Курас (голова) та ін. К. : Генеза, 2002-2003. 12. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX-XX ст. К.: «Генеза», 2000. 360 с. 13. Політичний терор і тероризм в Україні XIX XX ст.: Історичні нариси / відп. ред. В. Смолій. К. : Наук. думка, 2002. 952 с. 14. Велика війна 1914-1918 рр. і Україна. У 2-х книгах. Кн.1: Історичні нариси / упорядн. О. Реєнт; ред. кол.: В. А. Смолій (голова). НАН України. Інститут історії України. К. : ТОВ Вид-во «КЛЮ», 2014. 784 с. 15. Реєнт О. У робітнях історичної науки. К., 1999. 16. Солдатенко В. Україна в революційну добу. Історичні есе-хроніки. У 4-х томах. Т. II. Рік 1918. К., 2009. 17. Кульчицький С. В. Російська революція 1917 року: новий погляд. К.: Наш час, 2008. 79 с. 18. Велика війна 1914-1918 рр. і Україна. У 2-х книгах. Кн. 2: Мовою документів і свідчень / ред. кол.: В. А. Смолій (голова), О. П. Реєнт (відп. ред.), О. Ю.Кириєнко (відп. секр.) та ін.; Ін-т історії України НАН України. К. : ТОВ Вид-во «КЛЮ», 2015. 800 с. 19. Хома І. Історія військового формування Січових стрільців (1917–1919 роки): монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. 240 с. 20. Верига В. Визвольні змагання в Україні 1914-1923 рр. Львів: НАНУ, Ін-т українознавства ім. Івана Крип'якевича, 2005. 523 с. 21. Національне питання в Україні XX – поч. XXI ст.: історичні нариси / ред. рада : В. М. Литвин (голова), Г. В. Боряк, В. М. Даниленко [та ін.] ; відп. ред. В. А. Смолій ; авт. кол. : О. Г. Аркуша, В. Ф. Верстюк, С. В. Віднянський [та ін.]. К. : Ніка-Центр, 2012. 592 с. 22. Верстюк В. Українська Центральна Рада: Навчальний посібник. К., 1997. 23. Українська революція. Історичні портрети/ упоряд.: Корновенко С.В., Морозов А.Г., Реєнт О.П.]. Вінниця, 2004. 24. Папакін Г. Павло Скоропадський: патріот, державотворець, людина. Історико-архівні нариси. К., 2003. 25. Рубльов О.С., Реєнт О.П. Українські визвольні змагання 1917–1921 рр. К., 1999. 26. Українська революція. Історичні портрети/ упоряд.: Корновенко С.В., Морозов А.Г., Реєнт О.П.]. Вінниця, 2004. 27. Верстюк В. Українська Центральна Рада: Навчальний посібник. К., 1997. <p>Ресурси курсу Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://d-learn.pro/developer/course/view/1984</p>	

6. Контактна інформація

Кафедра	Історії України і методики викладання історії. м. Івано- Франківськ, вул. Шевченка 57, Кабінет 601. https://kiu@pnu.edu.ua
Викладач	Міщук Андрій Іванович кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України і методики викладання історії
Контактна інформація викладача	andrii.mishchuk@pnu.edu.ua (0342)59-60-06

8. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуск занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти (затверджене наказом Міністерства України № 245 від 15.07.1996 р.).
Додаткові бали	Студент має змогу також отримати додаткові бали, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019; із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.).

Викладач

Міщук А. І.